

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A szalon.

Zombor, április 20.

(T. Z.) Milyen ellentét a jelentőségben és milyen közelség az életben e két fogalom: szalon és politika. Még a félművelt országokban is közelfekszik egymáshoz. Mert ott is csak tehetős és izléses ember tarthat szalont és ilyen ember kell, hogy súlylyal birjon a kicsiny országok politikájában is. Semmi egyéb nem predestinálja őt arra, mint az a szoba, amit nálunk az legegyszerűbb polgár is felmutat és a melynek küszöbét bizonyos áhitatos érzéssel lépi át.

A nyugati kultúra magaslatán álló országokban, hol a szalon már általános fogalom, elválaszthatatlan a politikától. Mert a politika nemcsak abból áll, amit a céhbéli politikusok üznek, hanem magába foglal mindent, ami a társadalom szívében lüktet, a mi bármilyen alakban is a köznek, vagy a nyilvánosságunk kerekét forgatni segít.

Nálunk a vidéken is a szalonok gyűjtik magukba az intelligenciát s ennek kisugározása az, mely a szalonokat magistrátusokká, képviselőt választó testületekké, erkölcsi és becsület bíróságokká, művészi és irodalmi areopágokká, ipari és kereskedelmi jurykké, odafönn pedig parlamentekké, minisztertanácsokká — no és néha, emberevő intézményekké változtatja át.

A szalon a társadalom tükré; s még a maga elzárkozottságában is, az asszociáció eszméjét szolgálja. Még az üres szalon a gazdag parvenüé is tényező; mert nem lehet berendezni anélkül, hogy ne legyen benne művészet a butorokban, ne legyen az asztalon könyv és a falakon kép. Hát még az olyan szalonokban, melyekbe meghívatni vagy járatosnak lenni már magában véve is „rang” — mennyi művészetnek kell abban előtörni!

A szalon legismertebb jelensége az, hogy divatot csinál és kiindulási pontjává válik e téren valamelyes újító áramlatnak. De vannak szalonok, a melyek a divatcsinálás mellett nagyban gyártják a feltűnő eseményeket is és ezeknek csak egy fogyatkozásuk van, hogy nem szokták meglátni azokat az eseményeket, melyeket nem ők csináltak. P. o. Párisban a mult században akkor folyt leginkább a szalon élet, mikor már az utcákon barrikádokat raktak és verekedtek. És ők nem voltak képesek a maguk káprázatától meglátni, a mi az idők méhének félhomályában készülődött és keletkezett.

E szalonoknak tehát meg volt a hibájuk, a tulságos csillogás. Pedig a szalonnak nem hivatása az aristokratizmus fejlesztése, mert különösen nálunk, neveltségessé válik és megbuktatja

önmagát. Hanem érvényesülni kell benne a keveredés törvényének; de nem keresve, hanem csak befogadva. A keresett keveredés még a kizárólagosságnál is füllesztőbb: ellenben a kizárólagosság folytonos egyformasága nyomasztó és kiállhatatlan. A műveltség, a jellem, az izlés országutján találkozunk a keveredési vonalak; valaminthogy az igazi szalon fogalmának is ez a három a lelke, ez a három egység a vallása.

A szalon az összekötő hid, a magánélet és nyilvános élet között. A közpályán élő férfiak a szalonban találják meg a magánélet szórakozásait és kellemeit; viszont a nők, a kik a családi körnek élnek, abban találják meg s ott élvezik a nyilvános élet izgalmait.

A közéletben mindenütt a férfi az uralkodó tényező, a szalon az egyedüli hely, ahol a nő korlátlanul uralkodik. Uralmuk pedig nagy és hatalmas s igen gyakran megtörténik, hogy az állig begombolkozott politikus felolvad a szemek tüzeiben és azok bepillantathatnak a féltékenyen őrzött politikai titokba is.

A szalon és a parlament két konkurrens hatalom, mert mindkettő a „beszédén” alapszik. Csakhogy amit a parlamentben beszélnek, azt megtudja a világ, de azt soha, hogy azt a be-

A BÁCSCKA tárcája.

Hol születettél . . . ?!

Hol születted, hogy oly bús vagy?!
 Élted honnan fakadt
 Golgotha virága?
 — Hulló véreből az Úrnak
 A szent kereszt alatt.

S hol születted te, fájdalom?!
 Virágod, hol fakadt,
 Hogy olyan terhes vagy?
 — Vértó szívben, könyhulláson.
 Hosszú éjek alatt.

Molnárné Radich Jolán.

A föld.

A zombori iparos dalárda f. hó 26-án bekövetkező műkedvelői előadásához.

A modern írók között, akik ma vagy a poézist fokozzák azon képtelen határig, a melynél az émelgyóssággé fajul, vagy a sensation rare t hajhászva, az undorító realizmust merítik ki a bűnök zavaros kloakájából, valóban kellemes kivételt képeznek, Kemechey Jenő és Mallonyai Dezső: a „Föld” szerzői. Fiatal ember mind a kettő, akik a modern élet zavaros kavargásában is meg-

maradtak annak, aminek minden igaz magyar írónak maradnia kellene: eredetinek.

Ri kaságszámba menő jelenség ez ma, amikor a dekadens áramlat annyira hatalmába kerítette a tollforgató embereket, hogy napnap után szüli azokat az extravaganciákat, a melyek még az élet valóságait is éppen akkor hazudtolják meg, mikor azokat bizonyítani igyekeznek.

A „Föld” diadala nem volt olyan hangos, mint a fogalmazói triumvirátus „Bob hercegé.” De azokat a nyomokat, a melyeket amaz hamisítatlan eredetiségével, zamatos magyarságával a szívekbe belé vésett, azt a Caszinó reklám, a cacke walke, a Zsazsa kultusz mélyen érző szívekbe belevésni sohasem lesz képes. Ez a különbség az eredmények között. Egy öreg színész barátom mondotta: Fiam, a színműirodalom a drámánál kezdődik, de annál végződik is . . . hogy mennyire igaza volt, azt ismét a „Bob” bizonyítja. A Bob herceg sikerét oroszánrészen a felkapott primadonnának köszönhetette — Monna Vannát azonban alakíthatja bárki, azért az mégis csak Monna Vanna marad — mert ott a primadonna a mélyen járó igazság, az abból előtörő tanulság. Az igazsághoz pedig nem kell muzsika, nem kell csalogató lenge öltöny, igazság marad az anélkül is.

Igy vagyunk a „Föld”-el is. Az abban hirdetet és bizonyított igazság némileg keserű

izú s azért nem is lehet feltálni annak a publikumnak, a mely az Annie románcot buzatja a cigánynyal és mellette, a kassziros lányokat csipkedi. De az a publikum, a mely a világ léhaságait nem tekinti a lélek nyugvópontjának, a mely megsejti, érzi, a bekövetkezendő veszedelmet az idegek pillanatnyi és mesterségesen előidéztet szibbasztásában, annak testi és lelki táplálékát csakis a „Föld” és az előtte levő és utána következő hasonlók képezhetik csak.

A társaszerzők arról a letaposott utról szedték össze a maguk darabjukat, amelyen előttük milliardok jártak már és milliardok fognak utánuk járni: az anyaföldről. Amint a frissen szántott barázda mellett elhaladtak, megtörtte szagló érzéküket egy különös illat. Egy finom illatár, a melyet még eddig nem fojtottak svédbörös flaconokba, kényes delnök nem öntöttek a hajporos keblükre, mindamelllett a legdrágább, a legillatosabb, mert maga az a földből előtörő, mindent és mindenkit feltüdítő: élet!

Mallonyaiék ezt, a humus szivacszerű porusain finoman felszűrődő életillatot fogták fel egy értékes üvegbe, ráirták a vignettájára „A Föld” és megkínáltak vele mindenkit. Sokan bevették és sokan fogják még bevenni: mert az élet, a magyar élet gyönyörűségének folyamata ömlik át tőle az idegeinken!

szédet tulajdonképen, néha a szalon suffláta. Mert a szalonban legföllebb gyorsbeszélők vannak, de gyorsírók nincsenek.

A szalon az a hely, ahová az ember nem mehet hétköznapi ruhában; ahová tehát köznapi lelket sem vihet. Hanem amint külsőleg hódolni kell az esztetikának, úgy lelkében is fölül kell emelkedni a vulgárison: kell egy helynek lennie, hol az élet terheivel, gondjaival küzdő, az utcák porától belepett, az érdekharcokban megtépett lélek és kedélyvilág fűrődöt vehet s ahol a tónus az, ami megköveteli a nemesebb hurokat. S a hely akkor sem lehet más, mint a szalon.

A szalon nem méltatlan versenytársa a parlamentnek odafönn a fővárosban. Gyakran a szalonokban folynak tovább a parlamenti tusák és nem egy nagy debatter tapasztalta már, hogy a parlament porondján könnyebb szónoki diadalt aratni, mint a szalonok sima parkettjén. Sok képviselő, aki a parlamentben egyebet sem tesz, minthogy a karzaton ülő nőket látszóvezi; azoknak pillantásait lesi, csak a szalonokban tanulja meg, hogy mily élések azok a szemek, s be tudnak kandikálni az agyvelőbe is! És a szalon kritikája ellen nem véd meg a képviselői immunitás. A szalon véleményét nem szavazhatja le a majoritás. Sok delegátus vagy politikus, aki nagyon ügyes volt a pózban, soha sem járta volna le magát, ha szalon nem lett volna a világon. De annak pajkos Puckjai, a mily elmések a férfi gyengeség felfedezésében, értenek az államférfiui masque megoldásához is, tüzes pillantásaikkal.

De mint minden, a minek alap-törvénye, hogy felül emelkedjék a köznapin — a szalon is alá van vetve annak az axiómának: hogy a fenségeset csak egy lépés választja el a nevetségstől. A szalonnak is meg van a maga karrikaturája: a majmok szalonja, hol minden az idegen, a külsőségek utánzásából, a gazdagság fitogtatásából áll

és ahol a jól betanult formák szédítően üresek, tartalom nélküliek és megtépetik a bennük lévőekkel az elválasztó lépést, a mely meghozza számukra a világ gaudiumát. Az ilyen szalonok helye nem a társadalom, hanem az állatkert. Az ilyen szalonokban minden cifra, minden sallagos és a mi a legvisszataszítóbb, minden idegen. A magyar kedélyességet felváltja bennük, az idegen szokások neveltséges utánzása, a magyar szót elűzi sok olyan idegen kifejezés, a melynek tulajdonképeni értelme nagyon csuf, de bevállik a tudatlanság bebizonyítására és az előkelőség fitogtatására nagyon.

De e szalonokból is mély tanulást vonhatunk le. Megtanuljuk általuk, hogy minden boldogság értéktelen, műveltség és szellem nélkül.

S még értéktelenebb anélkül az ideális csillám nélkül, melyet hazafiságnak nevezünk. És akármennyi vita és eszmecsere folyt is már afölött, hogy: milyennek kell lenni az igazi szalonnak? egy dolognak hangoztatása sohasem felesleges. S ez az, hogy ne legyen se kizárólag arisztokratikus, se kizárólag demokratikus — és ne szolgáljon, ne kultiváljon soha más politikát, csak azt: hogy legyen mindig és mindenben magyar!

Érsekmegyénk tanügye.

— A kalocsai érsekmege népiszkoláinak és tanügygyel foglalkozó egyéneinek Évkönyve 1903. —

Ismerteti: Fárbas József.

A napokban küldötte szét a kalocsai tanhatóság azt a füzetet, amely évről-évre beszámol az érsekmege tanügyi állapotáról, az érsekmege területén levő iskolákról és nevelőintézetekről.

Az Évkönyv adatai és tanulságai bennünket is érdekelnek, mert az érsekmegebe esik az egész Bácska, de különösen azért, mert a mi megyénkben óriási többségben és fölényben vannak a felekezeti iskolák és így a mikor azokról szól a jelentés, akkor az érinti az egész megye elemi tanügyét. Elenyészően csekély ama községeknek, városoknak száma,

ahol nem volna kath. felekezeti iskola és így az érsekmege tanügyi állapota, az arról szóló jelentés majdnem teljes, de bizonynyal megközelítő képét adja egész vármegyénk elemi tanügyének.

E lap hasábjain évről-évre ismertetni szoktuk eme Évkönyv közérdeklő adatait. Ugyanezt tesszük ez alkalommal is, de hogy ismertetésünk érdekességét emeljünk, visszatekintünk egy negyedsszázadra és az akkori adatokkal vetjük egybe a mait, hogy lássuk milyen a haladás, mily óriási az előmenetel tanügyünkben huszonöt év alatt. Mik voltak az adatok 1878 ban és mik 25 évvel későbbben?

A 71 oldalra terjedő Évkönyv első lapja Császká György érsek, mint a róm. kath. népiszkolai főhatóság nevére és címét tartalmazza. A népiszkolai főtanácsot a kalocsai főt. Főszentszék képviseli.

A következő lapon vannak az iskolai hatóságok felsorolva. Az érseki főtanfelügyelő dr. Mayer Béla bosoni v. püspök, míg a segédtanfelügyelő Petrovác József a kalocsai leányiskolák igazgatója. (Huszonöt év előtt a tanfelügyelő dr. Kubinszky Mihály püspök, a híres tanügyi apostol volt és segédje Kleiner Lajos, most kalocsai apát kanonok.)

Az egész érsekmege az iskolátogatás könnyebb eszközölhetése céljából hat főtanterületre oszlik és ebből öt Bácskára esik. Ezek a következők: a II-dik (hajósi, bácsalmási és szabadkai esperes-terület) hivatalos iskolátogató Maison Mihály rigyicai esperes-plébános. A III. kerület (bajai, szántovai és zombori esperességekből) hiv. iskolátogatója Lajthay János kupuszina plébános. A IV. ker. (apatini, bácsi és kulai esp.) hiv. iskolátogató Mladoniczky Vince kulai plébános. Az V. ker. (topolyai, óbecsei és zentai esp. ker.) hiv. iskolátogató Márton Mátyás ókanizsai prépost-plébános. A VI. ker. (palánkai és ujvidéki esperesség) hiv. iskolátogató Kirschbaum Lajos titeli plébános.

Az 1878 diki Évkönyv még nem ismer ilyen főtanterületre osztást, akkor még maga Kubinszky, a főtanfelügyelő járt iskoláról-iskolára az ellenőrzést teljesíteni. Kevesebb volt az iskola és így könnyebb volt az ellenőrzés is. A 80-as években előbb négy, majd öt s most már hat főtanterület van. Így

Témájuk modern és aktuális. Beszélnek róla a társaságban, a parlamentben és mindenütt, ahol anyagi és etikai érdekek harcolnak. Különbőség nincs közöttünk abban hogy szeretjük a földet, csupán abban: hogy a szeretjük.

Ezt a különböző, sokszor egymás ellen törő hogyan t viszik szinpadra a szerzők. A részleteket azonban nem huzzák alá, tendenciaig ki nem élesítik, hanem rábizzák az illető eszme harcosaira: küzdjék ki a maguk igazságát! Ezzel bizonyítják, hogy objectiv drámairók. De nézzük a darabot magát. A darabnak két főiránya van. Az egyiket Dobos-Kovács József, a másikat Vékey Gedeon képviselik.

Dobos Kovács József, a meggazdagodott paraszt szenvedélyes harcot vív a föld birtokáért. Minden eszköz jó neki, minden módot felhasznál: veszteget, csal, töltéseket épít hibásan, vizáradást hoz az egész környékre, csak hogy minél több földet tudjon összeharászni. Ez a harc minden piszka és szenny mellett sem nélkülözi egészen a tragikus elemet. A magyar fajnak tragikuma az, a mely kétségbeesetten védekezik idegen befolyások, idegen urak ellen, amely önmaga számára akarja megtartani azt a földet, a melyből már annyi jutott idegen kézre. D. Kovácsnál a földszeretet betegség, mely

dühös rajongássá fajul, de mentséget mindig talál arra bőven.

Jellemző, amint a feleségével így disputál e témáról:

Zsuzsa: Mindig csak az a föld!

Kovács: Az a minden! A nap mér jár Zsuzsa? . . . Hogy a földet melegítse. Szél, eső, fűgereg — hogy a földet szolgálják. Ha föld nem volna, semmi sem volna. Aki embernek, mennyi földje van: annyi ember az.

Zsuzsa: Menyország is van.

Kovács: Hát ha abba föld nincsen, nekem ugyan nem kell . . . Ameddig itt, köröskörül az ég lehajlik a földre, az mind az enyém lesz. Ha dolgozni kell érte: dolgozom. Ha verekedni kell: verekszem. Ha kuporgatni: hát körösztil szaladom a határt egy garasért . . .

Igy beszél D. József, aki „tégla király”, akinek milliója van. Tekintünk csak körül, hány Dobos-Kovács jár közöttünk!

A második irányt Vékey Gedeon, a Vékey alispán fia képviseli, aki annyira nem megyebeli, hogy pesti fiskális lett és a patriarkális tradíciók közül csak annyit tartott meg, hogy imádja az apja eltékozolt földjeit. Szerepét azzal kezdi, hogy visszavásárolja az ősi földet az idegentől. A meggazdagodott zsidótól, marossvári Marossi (Morgenstern) Mózes-től, aki bridges nadrágban jár, fiát (Bódika) huszártisztnek nevelte, megyebizottsági tag,

lovai irlandi import, a lánya kokettebb egy masomod mamzelnél, aki ebédeket ad a lovató bizottság részére, dzsentrí „vom Kopf bis zu den Füßen“ — de nem bír a rajongó paraszttal. Az szöveget rakatt a lova rajongója alá, Marossvári „nagyságos“ ur pedig visszadja parin alul, a Vékey kurját Gidának.

— A nyereséget egyelőre azzal biztosítja: „Vékey ur okos ember, aki alispán lesz, képviselő lesz, miniszter lesz és akkor, no akkor majd jut Marossi Mózes nagyságos urnak egy kis katonai liferáció, bakkancsra, prófuntra, zabra, szénára.“ Ebben a pillanatban eltűnik a bridges nadrág, megsántul az irlandi, eltűnik a nemesi predikatum, a megyebizottsági tagság, a dzsentriskedés . . . és előttünk áll Morgenstern Mózi a „nagyságosnak“ őse, aki a falu alatt rongyokért tilinkozott. Az parin felül vette meg Vékey vlcispán repedt tányérjait! Egyelőre pedig felmegy Pestre és vesz a lipótvárosban egy szép palotát és ott gyógyítja drága lovának lábát, amibe belefűrődött D. Kovács drótszöge. Pompás alak ez is, a magyar föld mindenki előtt, még azok előtt is, akik a dzsentriskedésnek a tous prix, nem barátai. Voltak ugyan olyanok, akik azt mondták: regényhős. Mintha az teljesen elképzelhetetlen, teljesen hihetetlen volna, hogy valaki életcéljául nem a Nemzeti Kaszinó tagságát

elosztva az iskolalátogatók hozzájutnak és meg is teszik, hogy minden évben, rendszeresen a tavaszi hónapokban meglátogatják a népiskolákat és azok beléletéről tiszta képet szerezhetnek. Erről évente meg is teszik jelentésüket a főtanhatóságnak, ahol így a legjelesebb és legtevékenyebb tanítókat számon is tartják.

Eme kerületi tanfelügyelők segítségére vannak még az esperesek, akik időközönként ugyancsak meglátogatják kerületük iskoláit. Minden községben pedig a helyi plébánosok, mint igazgatók ellenőrzik és vezetik az iskola ügyeit.

Ezután az érseki képezdekről számol be. Kalocsán három képezde van: a) férfi-tanító képezde, igazgatója Boromisza István, a legifjabb kanonok. Ez évtől kezdve van már gyakorló iskolája is, amelynek tanítója Potzta Ferenc, aki a Bácskából, Kuláról került oda. A tanítójelöltek száma 104. Segélyt kap 67, összesen 7600 koronát. (Negyedszázad előtt csak 62 növendéke volt s ebből 54 kapott segélyt. Az akkor volt tanárok közül még ma is ott van Boromisza Márton és Klossy Péter. Ellenben nincsenek ott, de élnek Mayer Béla püspök, most főtanfelügyelő és dr. Hoffmann Károly apát-kanonok. A többiek számszerint hatan, már elhaltak s csak a tanítványok bálás emlékében élnek.)

b) Van polgári tanítónőképezde, igazgatója Petrovác József. A tanulók száma 40. (Huszonöt év előtt csak 5 volt.)

c) Tanítónőképezde igazgatója ugyancsak Petrovác. A tanulók száma most 119, tehát több, mint a férfiben. (Akkor volt 77, akik közül 36 kapott 150 ft segélyt, míg most csak 25-en.) Az iskolanénéknak 25 jelöltje van ez idén és mégis a folyton szaporodó zarda-iskolák miatt kevés a képesített tanítónőjük.

Van ezeken kívül még Zomborban d) kisedővönőképezde, amelyet néhány év előtt helyezett az érsek Kalocsáról ide. Igazgatója dr. Hübner Gyula áldozár. A tanulók száma 76. A jóhírű képezdet, bár mindössze csak 9 tanuló kap segélyt, ily szép számban látogatják.

Ezután a tizenhét esperesség szerint sorolják föl a községek, megjegyezve a r. k.

lakók számát, adva az iskolák számát, a tanítók és lelkészek névsorát.

A kath. lelkészek számát tekintve így következnek: Szabadka 74,824, Zenta 24,756, Baja 16,840 és Zombor 16,338. Mig legtöbb tanterem és tanító van: Szabadkán 70, Zentán 35, Óbecsén 23, Baján és Zomborban 22. Csak ezeket a városokat tekintve a 25 évi javulás szembeülvő, mert akkor Szabadkán 46,643 r. k. lélek és 44 tanterem volt, Zentán 17,836 lélekre 22 tanterem, Baján 15,200 lélekre 20 tanterem, Zomborban 11,729 lélekre 13 tanterem és Óbecsén 8280 lélekre 12 tanterem. Mily tanulságos számok ezek! Feltekinthetünk, hogy Baján 25 év alatt alig szaporodott a róm. kath. lakosság ezerrel, míg Szabadkán, Zomborban, Óbecsén az emelkedés erőteljes. Azután Baján 25 év alatt csak két új tanterem létesült, míg a vele egyforma Zomborban addig 9 és a kisebb Óbecsén 11 új iskolaterem nyílt meg.

Ámde lássuk most a statisztikai kimutatót és annak egybevetését 1878-cal! A zárjel közötti számok a 25 év előtti adatokat jelentik.

A kalocsai érsekség területén, a 17 tankerületben, vagyis esperességben 158 város vagy pusztá van ma, ahol iskola van (akkor 144 hely volt).

Az iskolák jellege szerint van róm. kath. 144 (133), községi 10 (10, látható abból, hogy a községek nem szívesen veszik át az iskolát, ime 25 év alatt egy sem vette át a felekezettől, mert tudják, hogy ott jó kézből vannak), állami 5 (1, — az államosítás inkább terjed, mert ez az anyagi terhek könnyebbítésével jár), felső népiskola van 4 (3), polgári iskola 5 (5). Ez az adat téves, mert több polgári iskola van a megyében. Hát bizony az igazat megvalva nagyon sok ezen Évkönyvekben a megbízhatatlan adat s éppen ezért már többször strigettk imertetésünkben a nagyobb pontosságot az adatok összegyjtésében. Azt tapasztaljuk, hogy évekig sokszor megmarad az a hiba is, ami valószínűleg, mint sajtóhiba került bele.

A r. kath. tanítói állomások száma az érsekségben 621 (487), itt már örvendetes a szaporulat, pedig tudnunk kell azt, hogy időközben több iskola államosítva is lett és

mégis 25 év alatt 154 új állás lett rendezesítve, ami nagy előnyére és fejlődésére szolgált megyénk tanügyének.

Ebből a 621 állásból be van töltve 616, még pedig 442 férfi- és 174 nővel. Még mindig van hely, ahol nem okleveles tanítók vannak alkalmazva, pedig hát manapság hány okleveles tanító nem jut tisztos kenyérhez. Kántortanító van 81 (78), tehát több, mint 25 évvel, pedig ezek a kettős állások legtöbb helyen az iskola kárára vannak.

A tankötelesekre vonatkozó adatokból látjuk, hogy az érsekség területén felekezeti iskolába járnai köteles volna 55,696 mindennapi (57,544 — a fogyatékos onnan magyarázandó, hogy míg 25 év előtt e számban a községi jellegű iskolák növendékei is befoglaltattak, addig ma már a fenti szám kizárólag a r. k. felekezeti iskolák adatait adják) és 18,791 ismétlő tankötelesek (22,049). Ezekből tényleg följár iskolába 50,714 mindennapi és 13,268 ismétlő, ami az előbbinél 91,08%-nak, az utóbbinál 70,04%-nak felel meg. Hogy az iskolába járás összehasonlíthatatlanul kedvezőbb most, az nagyon érthető, de hogy lássuk a fejlődést, ide iktatom a 25 év előtti eredményt, amely szerint tényleg iskolába járt a mindennapiak közül 79,04% és az ismétlők közül 39,67%.

A tankötelesek és az iskola száma közötti viszonyt mutatja az, hogy egy tanítóra most 81 gyermek esik, míg negyedszázad előtt 118 gyermek esett. A mostani eredmény is még fölülzi a törvényes számot, de még is fölülte kedvezőbb a multhoz.

Nem lesz talán érdektelen, ha rámutatunk ama járássokra és községekre, ahol legtöbb a r. k. tanköteles. E tekintetben első helyen van az óbecsei járás, ahol 3146 fiú és 2998 leány van tanköteles sorban. Ezután következik a bácsalmási járás 3001 fiú és 3120 leány, zombori járás 2422 fiú és 2546 leány, az újvidéki járás 2065 fiú és 2093 leány, a bajai járás 1911 fiú és 1946 leány. Legkevesebb a tanköteles a hajósi járásban, ahol 764 fiú és 821 leány van.

Az egyes községet tekintve a legtöbb tanuló van a következő felekezeti iskolákban: Első helyen áll Okanizsa, ahol 1000 fiú és 931 leány tanköteles van (25 év előtt 860 fiú és 748 leány), azután jönnek: Baja 940 fiú és 950 leány (895 fiú és 709 leány — kevés az emelkedés a fiuknál, míg a leányoknál arányos), Óbecse 835 fiú és 866 leány (596 fiú és 568 leány — itt a magyarok számaránya rohamos emelkedést mutat), Zombor 815 fiú és 914 leány (629 fiú és 618 leány), Bácsstopolya 784 fiú és 874 leány (705 fiú és 650 leány — különös, milyen fordított a nem szerinti arány), Ada 688 fiú és 662 leány (467 fiú és 431 leány), Újvidék 663 fiú és 727 leány (641 fiú és 601 leány), Almás 636 fiú és 612 leány (646 fiú és 483 leány), Jankovác 609 fiú és 668 leány (600 fiú és 570 leány), Palánka 578 fiú és 581 leány (373 fiú és 370 leány — itt a magyarosodás erősen terjedt e 25 év alatt).

A kimutatás nem szól róla, de összegezés útján megtudjuk azt is, hogy a leány tankötelesek többségben vannak 1516-al a felekezeti iskolákban.

Nagyon érdekes és a magyar nyelv, mint tannyelv viszonyát feltüntető kimutatást közölt 25 év előtt az Évkönyv, amely szerint akkor tiszta magyar volt a tannyelv 253 iskolában, tiszta német 94-ben, tiszta dalmát 13-ban, magyar-német 59-ben, magyar-dalmát 39-ben, magyar-német-dalmát 23-ban, német-

tízte ki? Az ő lelke mélyén hasonló indulatok lehetnek, mint a D. Kovácséban. De végig járta a szenvedések iskoláját, megtisztult bennük és most helyes mederbe akarja terelni azt, amit a „tégla király“ hibázott, vétkezett.

Sokan nem értették meg, hogy miért adja fel D. Kovács vele szemben a harcot oly könnyen. Pedig a dolog igen egyszerű. A közigazgatás, Marossi, a paraszttal szemben nem komoly ellenfelek. Nem pedig azért, mert nem érzi az erkölcsi fölényt. A dzsentri kaszinókban persze, nem hisznek az erkölcsi fölényben és más hasonló ostobaságokban, de a magyar paraszt még hisz benne és megéri, ha szemben találja magát vele. Könnyű az olyan harcot megvívni, amelyben tudjuk az ellenfélről, hogy nincsen igaza — vagy éppen olyan kevésé van igaza, mint nekünk. De ha átértéztük az ellenfél igazságát, ólomsúlyal nehezedik reánk ez a tudat. Vékey igazságát teljes szívből átérzi D. Kovács, átérzi és nem tud küzdeni ellene. Ez a pillanat a darab sarka, alapja — ez a két alak a darab főalakja — a többi csak staffage de olyan, amely a maga igazságával brilliansul domborítja ki a főigazságot.

A szerelemnek annyiban jut hely e darabban is, mint a többiben. Különbség azonban van. Nem érzeleg senki és a fakadó

szerelem mindenütt az erkölcsi tisztaságban leli alapját és művészi egyszerűséggel, cikornyátlanul tör elő. Nem a szerelem a darab lebilincselője, hanem a mély igazság, az ideális harc és amidőn már ezek győzedelmeskednek, akkor borul keblére Gidának D. Kovács lánya, aki Gidában nemcsak a férfit, hanem az embert tanulja megszeretni, apjának erkölcsi bukása révén.

Kittnő alakok a darabban a szittya óbester, aki beleszeret a Mócsi nagyságos ur leányába, Zsuzsa asszony Kovács tipikus magyar felesége. A három érdekcsoportot képező parasztok (a szocialista, nazarénus, a furfangos.) Vékey Juliska, aki Marossi hadnagy felesége lett — Vékeyné és a többiek.

*

Ezzel a pompás darabmal fog áldozni a zombori iparos dalárda, Schweidel József dicső emlékének vasárnap este. Soha szebb, soha pompásabb darabot nem választhattak volna.

Mert mit drágább az áldozati oltáron aranyuál, ezüstnél, mi más? mint egy rögöcske a magyar anyaföldből.

Ez a föld ad életet, ez a föld táplál és ez a föld szüli nekünk a vértanukat: hogy legyen kihez imádkoznunk!

Topits Zoltán.

dalmát 4-ben, tót 1-ben és tót-magyar 1-ben. Most nincs erre kimutatás, de hogy némi képét lássuk a haladásnak az adatokból merítve ma már tiszta magyar a tanyelv 344 tanteremben, a minél száz többletet sem értünk el, magyar német 27, ez szépen fogyott, német magyar 96 ez áll, mert a tiszta németek megszűntek és ez vette át a szerepet, magyar-német dalmát 61, ez fölülte nagy szám, ugy látszik ezeknél megy leglassabban a magyarosodás, magyar-dalmát 19, magyar-bunyevác (Szabadka) 70, dalmát-magyar 2, magyar-tót 2. Igen tanulságos ez az összehasonlítás és örvendetesen látjuk belőle, hogy ahol derék, hazafias vezetők vannak, ott — bár nehezebb is a tanítónak — mégis magyar a tanyelv. Ebben elüljár Apatin, Zombor, Ujvidék stb.

A következő fejezet a főmegye területén levő tanító-egyleteket ismerteti. Van 6. Legtöbb tagja van a bajavidékieknek.

A kalocsai kántortanítói nyugdíjintézetnek a kimutatás szerint 159 tagja van (25 évvel előbb 146). Bizony ez a nyugdíjintézmény nagyobb támogatást érdemelne s a szerencsétlenségbe jutó tanítók csak magukra vessenek, ha elesnek ennek az egyletnek segítő kezétől. Tankertületek szerint legtöbb tagja van az óbecsei (19), palánkai (19) és az apatini kertületből (14).

A helységnévtár közlése után (van 159 hely) következik a felekezeti tanítók névsora betűrendben születési helyük, működésük s állásuk rövid megjelölésével. Összehasonlítottam e névsort a 25 év előttivel és mindössze 74 tanítót találtunk, aki szerepel mind a két Évkönyvben. Ezek a 25 éves vagy ennél idősebb tanítók lenn közlöm, ezt a csekélységet csak megérdemlik a negyedszázados napszámokodásért, hadd ismerje meg az ifjabb nemzedék. Betűrendben így következnek: András Péter (született 1851.), Balázs József (1847.), Barátius János (1844.), Benes Róza (1858.), Berecz Lajos (1856.), Bódy György (1826.), Czinkler Gyula (1851.), Csapláros János (1845.), Csefkó Amália (1853.), Dömök Károly (1857.), Dzsinih Márton (1845.), Eibeck Antal (1839.), Eichinger Ádám (1858.), Fúke Pál (1851.), Godó Ignác (1844.), Gruber János (1847.), Gruber Bálint (1857.), Helfer Ilka (1858.), Herberth János (1834.), Hoffmann József (1858.), Jung Ignác (1839.), Kanyó Ödön (1847.), Kern Ferenc (1853.), Klein István (1857.), Klein János (1855.), Klemm Márton (1851.), Klossy Péter (1846.), Koucsek János (1842.), Kovács Antal (1833.), Krappenheim Nándor (1846.), Laczus Béla (1851.), Lipták Sándor (1854.), Lissák János (1848.), Loidl Emilia (1849.), Marx Márton (1843.), Mayer Ignác (1854.), Mayer Lőrinc (1833.), Michler Sebestyén (1840.), Mihályi Etel (1857.), Molnár Fabián (1847.), Nagy Kálmán (1842.), Obert Antal (1848.), Paulinyi Ignác (1835.), Parcsetch Ernő (1841.), Parcsetch Kálmán (1852.), Penninger József (1850.), Petrovác József (1815.), Péchy István (1851.), Posgay Imre (1858.), Radeckzy István (1842.), Raichheld Adolf (1853.), Rapsányi József (1855.), Rieger József (1849.), Rittner György (1853.), Rully Horváth Ilona (1850.), Salamon Béla (1852.), Sárffy Ödön (1848.), Schamberger Ferenc (1844.), Schlachter Pál (1845.), Spielvogel Béla (1857.), Sterk József (1855.), Stumpfögger György József (1856.), Szauder Gyula (1852.), Szauder Ferenc (1845.), Szerdahelyi Zsigmond (1846.), Szórfy Ödön (1852.), Szűcs János (1858.), Tamás Ferenc (1837.), Temunovits József (1850.), Töröky Pál (1852.), Ujhelyi Géza (1852.), Vidákovits

Benedek (1850.), Wenk Benedek (1839.) és Winter Pál (1844.).

Ezek a bacsikai kath. tanítók öregjei, de azért nem egy közülük még megharagudnék, ha „öregem“-nek szólítanék. Legyenek még sokáig a tudomány és felvilágosodás világitó fákljai!

Az Évkönyv utolsó lapja a kegyeletnek van szentelve. Ott vannak felsorolva azok, akiket a rideg halál kidöntött a küzdők sorából. A múlt évnek négy halottja volt és pedig: Arpási Ferenc petrovozellói tanító 30 éves, Mátéffy András öregcseretői 45 éves, Pintér Gyula ókanizsai 31 éves és Szukop Aladár óbecsei 27 éves korában.

Még nagyon tanulságos összehasonlítást lehetne csinálni a tanítói fizetésekről is, de ezt hagyjuk a jövő esztendei ismertetésre! . . .

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1903. évi április hó 30-án, (csütörtökön) délután 3 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Polgármesteri jelentés a köztügyek állapotáról.
2. A m. kir. belügyminiszterium leirata az anyakönyvvezető tanácsnok fizetésének felemelése tárgyában.
3. A kereskedelmi miniszterium leirata az utmesteri iskolák tárgyában.
4. A földmivelésügyi miniszter intézkedése munkáslakások építéséhez államszegély megadása tárgyában.
5. Dr. Gullner Gyula államtitkár urnak köszönő irata a Lipót-rend középkeresztjével történt legmagasabb kinttintetése alkalmából hozzá intézett üdvözlő táviratért.
6. A városi közigazgatási bizottság 1902. évi jelentése.
7. A villanyvilágítási bizottság javaslata, a város villanyvilágítása tárgyában.
8. Cselyuszka Ádám kérelme városi ingatlan eladása iránt.
9. Sztojakov Mladen kérvénye városi maradványföld eladása iránt.
10. A városi tanács jelentése a Gyalokay Rózalia-féle ösztöndijalapítványi ingatlanok hasznosítására adása tárgyában.
11. A kiküldött bizottság jelentése a Gyalokay Rózalia-féle ösztöndijalapítvány alapító levelének módosítása tárgyában.
12. A Papházy-féle leánykiházasítási segélyek adományozása.
13. A városi tanács előterjesztése nyugati fajú tenyészbikák beszerzése iránt.
14. A városi tanács jelentése a vízvezető árkokon építendő hidakra vonatkozó szabályrendelet megalkotása tárgyában.
15. A közegészségügyi bizottság javaslata egy utcaseprőgép beszerzése iránt.
16. Posch Albert kérelme a vásártéri vasuti megállóhelyig gyalogjárda kiépítése iránt.
17. A Sportegylet kérelme állandó segély megszavazása iránt.
18. Falcione Lőrinc zombori lakos által építendő óvodának a város részére leendő ingyenes átengedése.
19. Trischler Gyula és társai kérvénye a Bástya-utcának „Schweidel József“-utcává leendő elnevezése tárgyában.
20. A városi számvevőség javaslata Schweidel szoborra kiutaltványozandó adomány tárgyában.
21. A városi nyugdíjkezelő választmány javaslata a városi utkaparóknak nyugdíjjogosultságban leendő részesítésére iránt.
22. Városi tanács jelentése a kertésszel kötött egyezség tárgyában.
23. A város polgármesterének jelentése Hanczmann Kálmán városi irnok elleni fegyelmi ügyben.
24. A város polgármesterének jelentése Aradszky György városi iktató elleni fegyelmi ügyben.
25. Fehér vármegye közönségének átirata az elmebeteg elhelyezésére szükséges inté-

zetek létesítése iránt a képviselőházhhoz intézett feliratuk pártolása tárgyában.

26. Pozsony vármegye közönségének átirata a vasárnap munkaszünetéről alkotott törvény módosítása iránt a képviselőházhhoz intézett feliratuk pártolása tárgyában.

27. Győr szab. kir. város közönségének átirata a párbaj kiirtása iránt a képviselőházhhoz intézett feliratuk pártolása tárgyában.

28. Csanád vármegye közönségének a szegényügy jövedelme iránt a képviselőházhhoz intézett feliratuk pártolása tárgyában.

29. Arad szab. kir. város közönségének átirata a sertésvesz fellépése esetén teendő hatósági intézkedések tárgyában fennálló rendelet módosítása iránt a földmivelésügyi miniszterhez intézett feliratuk pártolása iránt.

30. Pozsony vármegye átirata a magyar nyelvnek az üzleti élet terén minél szélesebb körben való érvényesítése tekintetében a magyar országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk pártolása iránt.

31. Pozsony vármegye átirata az egyesületi és gyűlékezési jog törvényhozási rendezése tárgyában a magyar országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk pártolása iránt.

32. Bars vármegye átirata egy magyar iskolahajó felszerelésére segély megszavazása iránt.

33. Az 1902. évi árvapénztári mérleg megvizsgált számadása.

34. A kórház-alap 1902. évi megvizsgált számadása.

35. A szegény-alap 1902. évi megvizsgált számadása.

36. A szepitészeti-alap 1902. évi megvizsgált számadása.

37. A Falcione Gyula ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

38. A Parcsetch Ag.tha ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

39. A Papházy Döme ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

40. A Stebler Blumenthal ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

41. A Sebáffner József ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

42. A Barthal József ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

43. A Gyalokay Rózalia ösztöndijalapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

44. A létesítendő zeneakadémiai alap 1902. évi megvizsgált számadása.

45. A zombori kereskedőifjak alapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

46. A Koczik Lajos alapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

47. A létesítendő városi árvaház alapítvány 1902. évi megvizsgált számadása.

48. A Gyalokay Rózalia szegény-alap 1902. évi megvizsgált számadása.

49. Lang Gyula városi tanácsnok kérvénye szabadságidő engedélyezése iránt.

50. Gergurov Milán városi főmérnök szabadság iránti kérvénye.

51. Lugumerszky Mladen városi adó-tisztnek szabadságidő, fizetési előleg és segély iránti kérvénye.

52. Hanczmann Kálmán városi irnok szabadságidő és fizetési előleg iránti kérvénye.

53. Pastrovits Simon városi hajdunak szabadságidő és segély iránti kérvénye.

H i r e k.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Marzsó György zentai járásbírói betétszerkesztő irnokot betétszerkesztő segédtelevkönyvvezetővé és Sódics József óbecsei járásbírói betétszerkesztő szakdíjnokot televkönyvi betétszerkesztő irnokká nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Bertin Lajos ujvidéki törvényszéki joggyakornokot a nagybecskereki törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Marton Lajos battonyai járásbírói joggyakornokot a zentai járásbíróshoz helyezte át.

Jutalmazás. A pénzügyminiszterium Kuszli Gyula ópalánkai községi aljegyzőt a közadók kezelése és behajtása körül kifejtett tevékenységéért 40 korona jutalomban részesítette.

A korcsolya-egylet estéje. Mint már jeleztük, a zombori korcsolyázó-egylet legközelebb igen érdekesnek ígérkező estélyt fog rendezni. Nem május 2-án, mert az előkészületek sok időt vesznek igénybe, hanem valószínűleg május hó 9-én. A rendezés élén Fernbach Károlyné urnó áll, akinek sikerült a programot pompásan összeállítani. Főbb számaint már közölhetjük is. Az előadás prológussal fog kezdődni, melynek megírását dr. Gozdsu Elek ur volt szíves magára vállalni. Ezt valószínűleg maga a rendező, dr. Baloghy Ernő mondja el. Két bájos vigjáték kerül továbbá színre: az egyiknek címe „Valami hibája van” — a másiké „A komédiánó”. Részt vesznek e két darabban: Bakó Elek, Fernbach Károlyné, Karácson Olga, Preszly Nelli urhölgyek. Késmárky Béla, Konyovits Antal, Falcione Lajos, Falcione Árpád dr., Falcione László és Lederer Pál urak. Majd egy vig daltársulat fogja gyönyörködtetni a közönséget, a legszebb és legújabb olasz, francia, angol és magyar dalok előadásával. Városy Klementin urhölgy egy gyönyörű monologot ad elő. Krump Vilmos tanár pedig kinematografikus képek összeállításán fáradozik. Különös érdekessége lesz az egyik kép, amelynek címe: a tivoli. Az előadás egy a programnál, mint a résztvevő személyek kedveltségénél fogva óriási sikerre nyújt reményt. Részletes programot lapunk jövő számában hozunk. Az előadást valószínűleg megismétlik.

Gazdasági egyesületi közgyűlés. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület évi rendes közgyűlését 1903. évi április hó 30-án délelőtt 9 órakor a vármegyei székház nagytermében tartja meg a következő tárgysorozattal: Jelentés az egyesület múlt évi működéséről. Jelentés az egyesület vagyoni állapotáról. Számvizsgáló bizottság jelentése. Az elnökök és az igazgató-választmány megválasztása. A számvizsgáló bizottság megalakítása. Munkatervezet. Költségvetés megállapítása. Alapszabályok módosítása. Indítványok.

A hódásági háziipar kiállítás megnyitása. Vasárnap f. hó 26-án fogja ünnepélyesen megnyitni Latinovics Pál főispán, mint védnök a hódásági megyei háziipar kiállítását. Az ünnepélyességekre nagyban készülnek a hódáságiak és amint az alábbi programból látható, a fogadtatás igen fényesnek ígérkezik. Városunkból is nagyszámban mennek Hódásra az érdeklődők. A jövő évi zombori iparkiallítás rendező bizottsága Vértesi Károly alelnök vezetésével, szintén részt vesz a megnyitási ünnepélyen. A megnyitási ünnepély programja a következő: I. Fogadtatás vasutnál reggel 8 órakor. Induláshoz gyülekezés reggel fél 7 órakor a községi háza előtt. Elől 2 lovas rendőr, utána rendőri hatóság, lovas banderium, főszolgabíró, főispán, utána kocsik kevert sorrendben. II. Kiállítás megnyitása: Gyülekezés községi házában negyed 10 órakor, innen egy kis küldöttség választása a Főispán ur Ó méltósága meghívására Korény Béla hódásági gazdasági főkegyeleti alelnök vezetésével. Fél 10 órakor ünnepélyes felvonulás a kiállítás megnyitásához. III. Kiállítás megtekintése. IV. Tisztelegések Főispán ur Ó méltóságánál. Kezdeté délelőtt 11 órakor a következő sorrendben: 1. Római katolikus papság. 2. Egyéb felekezeti papság. 3. Hódásági kir. járásbíró. 4. Hódásági kir. adóhivatal. 5. Járásbeli összes tanítók. 6. Hódásági és bácsi ipartestületek (együttessen). 7. Esetleg idegen küldöttségek. 8. Közigazgatás az összes tisztelegni szándékozók, (gyülekezés községi házában d. e. 11 óra). V. Banquette. (Kezdeté d. u. 1 órakor a Cristian szállóban.) VI. Kivonulás: Gyülekezés községi háza előtt délután 4 órakor, a menet a fogadtatás sorrendjében indul.

Községi orvosok nyugdíja. Vármegyénk községi orvosai körében mozgalom indult meg egy nyugdíjintézmény megalkotása érdekében. A mozgalom élén dr. Holländer Adolf jankováci és dr. Rényi József bacsstopolyai községi orvosok állnak.

Gyermekszanatorium. Az állam gyermekszanatoriumot épít Palicson. Az építést ez év folyamán megkezdik.

A zombori iparkiallítási bizottság és a hódásági kiállítás. A zombori kiállítás bizottság Vértesi Károly alelnök vezetésével szintén részt vesz a hódásági háziipar kiállítás megnyitóján. Ezért felkérem az összes urakat, ha netalán akadályozva nem lennének, hogy vasárnap reggel 6 órakor a vasuti indóházban mint a gyülekezés helyén minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Továbbá kérem azon urakat, akik részvételüket ugyan a körözött íven bejelentették, de azt, hogy a banketten részt öhajtanak-e venni? nem tüntették fel, hogy ezen körülményt még a mai nap folyamán délután 5 óráig Topits Zoltán titkár urnál bejelenteni szíveskedjenek, hogy azt a bankett-rendező bizottsággal holnap reggel tudathassa. Dr. Baloghy Ernő, kiállítás elnök.

Műkedvelői előadás. A zombori szerb nőegylet f. évi május hó 2-án a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Színre kerül két egyfelvonásos szindarab, előképekkel. A próbák már serényen folynak. A műkedvelői előadás után az Elefánt-szállóban táncestély lesz.

Az iparos dalárda vasárnapi Schweidel-estéje nagyon fényesnek ígérkezik. Ugy a darabot megelőző képlet, valamint a darab maga is méltó színezete lesz az est jelentőségének. A dalárda mindent elkövetett, hogy az egész est hazafias jellegű és fényes legyen. A próbák naponként folynak és előreláthatólag a műkedvelők derekasan fogják helyüket megállani az aránylag nehéz darabban. De végre is a hazafias lelkesedés, a nemes szándék el fogja tüntetni azokat az esetleges hiányokat, amelyek műkedvelői előadásoknál kisebb-nagyobb mértékben rendszerint elkerülhetetlenek, különösen ily nehéz darabnál. Azonban akik a próbákat látták, szép sikert jósolnak az előadásnak. A jegyek nagyban folynak, ami a város közönségének hazafiasa mellett bizonyít. Akik még nem váltották meg jegyeiket, tanácsos lesz, ha minél előbb megváltják azokat.

Megjötték a fecskék. Más években József-nap körül jöttek meg csicsérgő hirnőkei a virágillatos tavasznak, könnyű szárnyú vándorai a végtelen égnek. A fecskék végre az idén hazajöttek a mesebeli óceán tulsó partjáról. Még egy kicsit csipős az áprilisi lehellet, de azért már napokkal ezelőtt megjelentek az első hirnők. Jöttek sietve, suhanva, mint a haladó felhő és az ismerős tájakon mind elmaradoztak azok, amelyek már hazaértek. A házak lakói pedig örömmel üdvözölték a régi ismerősöket. A fecske szent madár és ennél fogva nagy oltalomban részesül a mi néptünk. Nem lehetne mondani, hogy némely madarak iránt nem viseltek ellenszenvvel, de az tény, hogy fecsketojást még a legpajkosabb gyerek sem mer szedni a fészekből. Az áldást kergetné el vele a házról. Csak jöjjetek hát suhanó vidám hirnőkei a virágillatos tavasznak, hirtetek be derűvel a házak tájékat és örömmel a sziveket.

A sorozás. A m. kir. honvédelmi miniszter f. hó 19-én kiadott rendelete szerint az ez évi fősorozások június hó 2-ától július hó 25-ig fognak megtartatni.

Halálozás. Káspár József nyugalmazott apatini m. kir. főerdész f. hó 18-án 78 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 20-án ment végbe nagy részvétellel.

Népgyűlés. Obecsén vasárnap délután — mint levelezőnk írja — népgyűlés volt a katonai törvényjavaslat ellen. A szomszédos községekből is sokan jelentek meg. A népgyűlést Zsótér Andor nyitotta meg. Utána Mukics Simon szabadkai, Udvardy Ferenc néppárti és Reich Aladár bajai képviselők beszéltek. Popovits Pántó petrovozellői szerb plébános szerb nyelven mondott beszédet. Este a népkörben társas vacsora volt. Száz tagú küldöttség viszi fel a népgyűlés jegyzőkönyvét a képviselőház elnökéhez.

A titeli mandátum. A múlt év őszén a titeli képviselő mandátumért két jelölt pályázott Jovanovics István udvari tanácsos és dr. Milosavlyevics Milán szabadkai ügyvéd. A választásból Jovanovics István került ki győztesen. A kisebbségben maradt pártból Ivanov Tósa és 11 társa adott be a kuriához petíciót. A kérvény etetés, itatás és vesztegetéssel vádolja Jovanovicsot. A tárgyalás Kelemen Mór elnöklete alatti második tanácsban folyt le. A kérvényezők meghatalmazottja dr. Szmik Lajos ügyvéd, a megítáradott képviselő védője Ragályi Lajos, a választásvédő: Gábor Illés volt. Dr. Szmik Lajos hosszasan ismerteti a kérvényt, előadja mindenekelőtt, hogy a Jovanovics párt bőven rendezte a kortes lakomat, azokon maga a képviselőjelölt is megjelent. Rendre felsorolja a vesztegetési eseteket. A Jovanovics párti kortesek nem kimélték a pénzt, 1—10 korona, —öt nagyobb összeg is volt egy szavazat ára. Attér ezután a hivatalos presszió eseteinek ismertetésére. Több községben elhalasztották a községi választásokat s a Jovanovics párti szavazat egy-egy községi tisztségre való ígért volt. Élesen kritizálja a választási elnökök eljárását is. A Milosavlyevics párti választókat a választás színbélyére csak nagy kerülővel járó vizmosásos utakon eresztették. Legtöbb választónak elment a kedve a nyaktörő vállalkozástól. A választási és küldöttségi elnök igen sok Milosavlyevics választót visszaütött. A felhozottak alapján a vizsgálat elrendelését kérte a kuriától. Ragályi Lajos választásvédő a Milosavlyevics pártot vádolja terrorizmussal Milosavlyevics állítólag megígérte, hogy a titeli csajkások tu ajdonát képező földek felosztását keresztül viszi, Pontonként cáfolja a vesztegetésre, etetés itatásra, hivatalos presszióra vonatkozó egyes pontjait a kérvénynek s becsatolja az érdekeltek tagadó nyilatkozatait. Az abszolút okokra vonatkozólag felajánlja Jovanovicsnak az ellenkezőt bizonyító esküjét, a relativ okokra nézve pedig a vizsgálat mellőzését, illetve a petíció elutasítását. Gábor Illés, a választásvédő, hosszasan bizonyítja, hogy a Milosavlyevics szavazatok nagy része érvénytelen. A kuria határozatát folyó hó 29-én déli 12 órakor hirdeti ki.

Mammutfog. Egy szép mammutfog van ifj. Heitzmann György fa-nagykereskedő birtokában Hódásra. 3 zápfoga volt minden állkapcsában a mammutnak, melyek közül azonban csak 1—1 volt használatban; csak mikor a használatban volt fog kopni kezdett, akkor tolokodott előre a második és lassan az első helyébe lépett. A mammutnál tehát a zápfogak nem függélyes irányban nőttek, mint más állatoknál, hanem vízszintes irányban. A zápfogak foglemezekből állanak, melyek cement-anyagba vannak beágyazva; ezen foglemezek harántul állanak s számuk 5—27 között váltakozik. Heitzmann mammutfogának 23 lemeze van s 3 kg. 700 gr. súlyu. 1889-ben találták Sövényházán. Fényképét elkészítették a megyei muzeum számára, de van rá remény, hogyha a műveltség terjesztésének szép eszméjére appellálva megkérjük, magát a fogat is átengedi a megyei történelmi társulatnak. Ez azért is kívánatos volna, mert képekben nagyon nehéz a fogat a maga valóságában feltüntetni, s azért is, mert tudtommal ilyennel muzeumunk még nem dicsekedhetik. Adja Isten, hogy ifj. Heitzmann György minél előbb muzeumunk nemeslelkű megajándékozói között foglaljon helyet! r. l.

Duna-ünnepély. Hetek óta hirt hallatszik annak a nagyszabású ünnepségnek, amelyet a fővárosi Dunán fognak rendezni. A rendezőség május hó 13-ra tűzte ki a napot, melyen velencei mintára kivilágítják a Dunapartot egész hosszában, a királyi várpalotát, a hidakat, Margitszigetet, Gellértbegyot és az összes hajókat, szóval mindazokat a helyeket, melyek a magyar főváros festői szépségt panorámája egy hasonló ünnepség keretei között bevonhatók. Tegnap óriás plakátok jelentek meg városunkban. Egy vízi tündér habok felett lebegve harsonát fúj. Alatta van a Duna-ünnepély programja. Mint értesültünk, városunkból is igen sokan fölrándulnak a ritka szép ünnepélyre.

Halálozások. György Alajos zentai községi tanító életének 65-ik évében elhunyt. Elhunytáról a zentai községi tanítótestület a következő gyászjelentést adta ki: A zentai községi iskola tanítótestülete fájdalommal jellenti szeretett kartársuknak György Alajos közs. tanítónak 1903. évi április hó 16-án életének 65-ik és buzgó tanítói működésének 41 ik évében történt gyászos elhunytát. Az elhunyt hült teteme f. hó 18-án fog a felsővárosi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Zentán, 1903. április 16. Béke lengien porai felett! — Ugyancsak a tanfőfiak sorából dőlt ki Kisztnér János ujvidéki állami polgári fiúiskolai tanár, kinek elhunytáról a következő gyászjelentés szól: Az ujvidéki áll. polgári fiúiskola tanártestülete mély fájdalommal jellenti, hogy közszeretethen álló kartársuk Kisztnér János rendes tanár, 1848 as bonvéd-főhadnagy f. évi április hó 18 án reggel 3 és fél óraker rövid, de súlyos szenvedés után, tevékeny életének 75. és fáradhatatlan, példás tanári működésének 21. évében jobblétre szenderült. Ifju korában a haza szabadságát hős karjával, férfi korában a nemzeti közművelődést alapos tudása javával önfeláldozóan szolgálta, kartársainak szives barátja, polgártársainak önzetlen hive és a tanulóifjúságnak igaz atyja maradván mindvégig. Hálás kegyeletünk virraszt emléke fölött!

Árkedvezmények Herkulesfürdőn A városi tanács a következő hirdetésményének közlésére kérte fel lapunkat és a melyet a közönség figyelmébe ajánlunk: Zombor szab. kir. város tanácsa a Herkulesfürdő fürdőigazgatóságának megkeresése alapján közhírré teszi, hogy az alant felsoroltak, kik Herkulesfürdőben gyógyceלבól egy hétnél tovább tartózkodnak, úgy a lakás törzsáránál április hó 15 től október hó 15-ig, a július hó 1-től augusztus hó 26 ig tartó fődényt kivéve, 50%-nyi árkedvezményben részesítenek: Az orvos urak mindenkor szabad fürdőket, gyógy- és zenedij mentességet és a szobák törzsáránál 50% kedvezményt élveznek; családtagjaik szintén gyógy- és zenedij fizetésétől mentek, a lakás és fürdőknél bármikor 50% kedvezményben részesítenek. A hazai sajtó tagjai az elő- és utóévadban a szobátörzsárak és a fürdők után 75%-os, a fődény alatt 50% os kedvezményben részesülnek. Valamennyi államhivatalnok. Valamennyi vármegyei hivatalnok. Az összes városi és községi hivatalnokok, lelkészek, községi és körjegyzők. Bank- és takarékpénztári hivatalnokok. Betegsegélyző pénztári tagok. Az osztr. magy. monarchia tisztviselő egyetelének tagjai. A gazdatisztek és erdőtisztek egyesülete tagjai. A magyar tisztviselő országos egyesületének tagjai. A magyar vasuti és hajózási klub tagjai. A pénzügyi tisztviselő orsz. egyesületének tagjai. A magyar tanítók egyesületének tagjai. A kereskedelmi utazók egyesületének tagjai. A magyar folyam- és tengerhajózási r. t. hivatalnokai és alkalmazottjai. Az első cs. és kir. dunagőzhajózási társ. hivatalnokai és alkalmazottjai. A magyar színészegyesület tagjai. A báró Hirsch féle jótékonyági egyesületnek 20 tagja. Valamennyi „Turista egyesület“ tagjai. Az „Otthon“ tagjai. A kereskedelmi alkalmazottak tagjai. A biztosító intézetek hivatalnokai. — Megjegyzések: Az említett kedvezmények csakis hiteles igazolványokkal ellátott személyeknek adatnak. A kedvezmény csakis azoknak adatnak meg, akik az igazgatóság szállodáinak egyikében laknak; a magán szállodákban lakóknak kedvezményre a fürdőáraknál sincsen joguk. A szobák áránál engedélyezett kedvezmény azok törzsáránál értendő.

Pusztító tüzvész. A Dautova községe melletti szigeten a Freund-féle szálláson szombaton kigyulladt a felszer és ettől az istálló, lakház és a szalmakazal. Ezek mind teljesen leégtek. A tűz úgy keletkezett, hogy Csányi Anna napszámosnő néhány gyufát adott kanaszának a 11 éves Vaikai Imrének azzal az utasítással, hogy a felszer körül lévő gázt és szemetet gyújtsa fel és égesse el. Az égő gáztól a hirtelen támadt szélben meggyulladt a felszer, amitől aztán a nagy tüzvész támadt.

Komlótermelés. A földmiveltésügyi miniszter megbízásából Cséser Lajos vándorszaktanár Kolozsvárról a hazai és különösen a bácskai komlótelepet fogja folyó évi május hóban bejárni, hogy segítségre legyen oly gazdáknak is, akik csak ezután akarnak komlótermesztéssel foglalkozni. Akik tehát a komlótermelés, különösen új komlótelepítés berendezése iránt érdeklődnek és a helyszini szemlézés, a komlófajta és a miveltési mód megállapítása okából a nevezett tanárnak a kincstár terhére eső kiszállását óhajtják, érdeklődésben áll a helyi hatóság útján f. évi május hó 1-ig a nevezett szaktanárral ebbeli óhajtásait tudatni. (Bács B. vm. gazd. egyes.)

Hatszáz koronás áldomás. Erdekes és mulatságos családi pört tárgyalt a napokban a szegedi kir. ítélőtábla. Egy ifju ember volt a vádlott, aki hosszú időn keresztül hiába fáradozott azon, hogy boldog férjnek mondhasa magát. Már-már belehajókázott a boldogság révébe, de a véletlen hirtelen megakasztotta csolnakját. Nyireó László mindenféle foglalkozásu ifju szörnyen szeretett volna megházasodni. E végből nagybátyjának a Heves megyében lévő Kápolna község esperesének a birtokára vonult. Innen indult meg aztán a levelek halmaza, kutatni egy menyasszonynak valót. Hamarosan akadt is, még pedig egy bajai előkelő familia leánya, akivel hamarosan megtörtént a gyűrű-csere. A fülleg szerelmes vőlegény — aki a nagybácsija birtokát természetesen a magáénak mondotta — sűrűn eljárógatott Bajára a jövő időbelijéhez. Egy alkalommal, amint a menyasszonyához utazott, a vonaton megismerkedett Szörényi Lipót dr. budapesti ügyvéddel. Hamarosan bizalmas diskurzus fejlődött ki köztük; az ifju szörnyű előkelő modorban elmondotta, hogy ő Budapesten lakik az Orient-szállóban, ahol uri módon él. Beszélt még bizonyos Wertheim-kasszáról is és az abban lévő 240,000 koronás takarékkönyvecskééről, aminek természetesen ő a boldog tulajdonosa.

— És most hová méltóztatik utazni? — tudakolta a fiskális.

— A menyasszonyomhoz, Bajára.

A fiu megnevezte a menyasszonyát, akinek családját jól ismerte az ügyvéd. Ezek után Szörényi nyomban fényes ajánlatot tett a fiúnak. Előadta ugyanis, hogy az ő apósának Baján egy gőzfűrészgára van, amely azonban már-már bukni készül, mivel nincs hozzávaló gőz, vagyis magyarul: pénz. Fölajánlotta neki a gyárigazgatói állását, ha csekély 240,000 koronát befekteti az „üzletbe.“

A fiatalember persze belement a dolgba, amit Baján nagy pezsgős dáridóval pecsételtek meg. A hatszáz koronába kerülő lakomán átadták a vőlegénynek az igazgatói kinevezést. Másnap a mámor elmúltával tudakozódni kezdtek a gyárosok és kintnt, hogy bizony humbug volt az egész. Szörnyű haragjukban a szabadkai törvényszéknél család miatt följelentették Nyireót, aki a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő lépett vissza az üzlettől, mivel látta, hogy itt nincs haszon és a nagy summát csak ezért nem fektette be. A törvényszék fölmentette a vádlottat, aki azonban vigasztalatlan maradt, mert ezáltal „visszament“ a parthie.

Magyar képes-levelezőlapok.

A külföldi képeslevezőlap-kereskedők elárastják Magyarországot idegen tárgyú s idegen gyárban készült képes levezőlapokkal. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a külföldi produktumok kiirtására nemrég megbizta az iparművészeti muzeumot, hirdessen pályázatot magyar tárgyú képeslevezőlap-tervezetekre. A pályázaton egy fiatal magyar festő, Pálunkás Béla nyerte el az első négy díjat, akinek levelezőlapjait most sokszorosítani fogják. A levelezőlap-képek motívumait a Hortobágyról szedte a fiatal festő. Csikósokat, gulyásokat, parasztnyevcskéket, pusztai jeleneteket ábrázolnak ezek a képek. A levelezőlap tetszetős színezése élénk és a kivitel is újszerű és érdekes.

Hamis huszkoronás aranyak. Ujabban huszkoronás éremhamisítványok kerültek forgalomba. A hamisítvány valódi huszkoronásból készült úgy, hogy ebből a belső fémananyag kiesztérgályoztatott s értéktelen rézlappal pótoltatott. A hamisítvány nem cseng, sulya 7.75 gramm. A valódié 6.74 gramm. A különbség tehát 1.01 gramm. Láng Lajos kereskedelmi miniszter rendeletileg figyelmezteti a posta- és távirdahivatalokat, hogy kellő óvatossággal járjanak el a huszkoronások elfogadásánál.

HIRDETÉSEK.

591/1903. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Járek község alulirt előljárósága közhírré teszi, hogy 1559/alisp. 288/jkvi 1903. sz. a. jóváhagyott tervek szerint építendő község ház építési munkálatainak biztosítása céljából **1903. évi május hó 3-an d. u. 2 órakor** Járek község házánál nyilvános árlejtés fog tartatni.

A kikiáltási ár 12753 korona 44 fillér, melynek 10% azaz 1275 kor. az árlejtés megkezdése előtt bánatpénztől leteendő.

Az építési tervek s a költségvetés közsegünk jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Járek, 1903. évi április hó 22 én.

2—1

Az előljáróság.

394. kig. 1903. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásában fekvő Gajdobra községében a jegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésbe jövén, ezen állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazása a következő:

1. Törzsfizetés 1660 korona.
2. 400 korona kézbesítői fizetés.
3. Szabad lakás udvar és kerttel.
4. 418 négyzetöl szérűskert.
5. 1285 négyzetöl szőlőföld.
6. 16¹⁰²⁵/₁₆₀₀ hold elsőosztályu szántóföld, mely után az adót és illetékegyenértéket a jegyző fizeti.

7. 20 métermázsza buza váltságára fejében 320 korona.

8. 6 öl kemény tűzifa megváltási ára fejében 160 korona.

9. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj 120 korona.

10. Ezenkívül megengedett magánmunkálatok után szabályrendeletileg megállapított díjak szedhetése.

Felhívom azokat, akik ezen állásra pályázni óhajtának, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. § a értelmében kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 5-éig** bezárólag annyival is inkább adják be, mivel a később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Németpalánka, 1903. évi április 1 én.

Hípp Dezső,
főszolgabíró.

3—2

55. szám.

hird. 1903.

Hirdetmény.

Hódságh község elüljárósága részéről közhírré tétetik, hogy a községi nagyvendéglő (Huk szálloda) **folyó évi május hó 12-én délelőtti 9 órakor** Hódsághon a község házánál megtartandó nyilvános szöbeli árverés útján 1904. évi április hó 1-étől 1910. évi március hó 31-éig tartó egymásutáni 6 évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 2200 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. Az árverési feltételek a jegyzői irodában betekintethetők.

Hódsághon, 1903. évi április hó 9-én.

3—3

Az elüljáróság.

1962. szám

kig. 1903.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Rác-Militics, Filipova és Karavukova községekből álló körállatorvosi állásra Rác-Militics székhelylyel pályázatot nyitok. Az állással 1200 korona fizetés, a községekkel egyezség útján kötött látogatási díjak s a hivatalos látogatások alkalmával díjmentes fuvar van egybekötve. A községek apaállat gyógyításáért, valamint a tavaszi állatorvosi szemléért külön díjazás nem jár.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **1903. évi május hó 31-ig** nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Hódságh, 1903. évi április hó 14. én.

3—3

Szemző Károly,
főszolgabíró.**Törlesztéses kölcsönök**

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként.**

Megvásárolt földekre a **vételár háromnegyedrésze** lesz megszavazva.

10—4

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató Szegeden.

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

A jegyzői és anyakönyvi

tesendőkben teljesen jártas, szép írásu VI. gymn. osztályt végzett nőtlen fiatal egyén, kiszolgált katonára, ki a magyar, német, szerb és tót nyelvet szó- és írásban teljesen bírja, irnoki vagy végrehajtói állást keres. Szíves ajánlatok „Eichardt Károly Ujverbász” címen kéretnek.

2—2

Jegyzői irodámba

gyakorlott irnokot keresek, aki egyelőre ideiglenesen lesz alkalmazva, de ha beválik, rendszeren meg lesz választva, mely esetben részére 1200 korona évi fizetést biztosítok. Az állás azonnal elfoglalható.

Lality, 1903. április 15.

Rákics Miklós,

3—2

községi jegyző.

HARKÁNYI FÜRDŐ.

Kénes hévviz, 62° Celsius szerint.

Páratlan hatású **izületcsúsz, köszvény, csúszos hűdése, bőrbetegségek** ellen. Fürdés, ivás, belélegzés, iszapborogatás. **Márvány-, kád- és horganykádfürdők, tükörfürdő.** Szálloda, gyógyterem, étterem, zene.

Idény: május 1-től szeptember végéig.

Közlekedés: Siklós—Vókány vasuti állomástól (Pécs—mohácsi vasutvonalon) kocsin kintülő országuton Siklóson át egy óra alatt Harkányba.

3—2

A fürdőfelügyelőség.**Pályázati hirdetmény.**

Bács-Bodrog vármegye 1191. közgy. 1900. számú építési szabályrendelete és a községi képviselőtestületnek 37/1901. közgy. számú határozata értelmében Bajmok községben a szabályzási térkép és törzskönyv elkészítésére **1903. évi május hó 15-ig** a pályázat ezennel kiíratik.

Vállalkozó mérnök köteles a vármegyei szabályrendelet értelmében Bajmok község belterületéről, az utcák és beltelkek szabályozása céljából a szabályozási vonalakat megállapítani és minden egyes a szabályozás által érintett telek növekedését vagy apadását négyzes öleken kiténtetni.

A belterület szabályzási térkép 3 példányban (1 eredeti és 2 másolatban) szabályozási törzskönyvvel együtt 1903. évi november hó 1-ig elkészítendő és a község előjáróságának átadandó.

A munka kivételéhez tartozó minden költség és kiadás a vállalkozó mérnököt terheli és a község sem fuvarral, sem napszámmal vagy egyéb nem járul hozzá.

Ha a vállalkozó a kész munkát átadja, megkapja a munkáért kikötött összeg fele részét, a másik fele csak akkor lesz kifizetve, ha a munkálat a törvényhatóság részéről jóváhagyatik.

Az ajánlat 1903. évi május hó 15-ig d. u. 6 óráig a községi jegyzőnél beadandó; azon időn túl tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlat a községre nézve a képviselőtestület részéről történt elfogadás után kötelező.

Bajmok, 1903. évi április hó 20-án.

Lichtneckert József, **Beslity Tádé,**
jegyző 2—1 bíró.

1967/1903.

Pályázati hirdetmény.

A bács-almási járáshoz tartozó Mélykut községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi orvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a alapján felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi május hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás évi javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben kiutalványozandó 1600 korona készpénz fizetés.

Látogatási díj nappal 60 fillér, éjjel 1 kor. 20 fillér.

Megjegyzetjük, hogy mindazon községi lakosokat, kiknek évi egyenes állami adója a 20 koronát meg nem haladja, köteles a községi orvos ingyen gyógykezeltetni.

B.-Almás, 1903. április hó 10. én.

Szutrély Lipót,

3—3

főszolgabíró.

86. szám ig. 1903.

Hirdetmény.

A gombos—vajszkai ármentesítő és vízszabályozási társulat részéről közhírré teszem, hogy a társulat tulajdonát képező, a társulat védőtöltése mellett a gombosi és a vajszkai határban lévő első gátórház és a zsilipórháznál rakározva lévő 2200 darab jókarban lévő használt padlódeszka a gombosi gátórháznál **1903. évi május hó 5-én,** a vajszkai zsilipórháznál pedig **másnap, ugyan e hó 6-án mindenkor délelőtt 9 órakor** darabonként vevők kivánságára kisebb-nagyobb mennyiségben is nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett eladatni fog.

Gombos, 1903. április hó 16-án.

Berecz Károly s. k.,
társulati igazgató.

3—2

786 sz.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Matzitz Gusztáv végrehajthatónak Perviz Sándor ügyvéd végrehajtást szenvedő elleni 2262 kor. 43 fil. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zombor szab. kir. városban fekvő a zombori 1662. számú betétben A. I. 1—2. sor, 3175. és 3176. hrzi számok alatt foglalt végrehajtást szenvedő tulajdonát képező, 358 ö. l. területű beltelekre és a rajtalevő 46 ö. i. sz. házra 2400 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1903. évi május hó 25-iké napján délután 3 órakor** a zombori kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1903. évi január hó 28-án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.

1227. szám kig. 1903.

Pályázati hirdetés.

Bezdán községénél üresedésbe jött évi 800 koronával javadalmazott községi irnoki állásra ezenel pályázatot nyitok s felhívom ez állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi május hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Zombor, 1903. évi április hó 14 én.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

2-2

291. szám.
1903.**Árverési hirdetés.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1903. évi V. 193. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác zombori ügyvéd által képviselt Paack Emanuel bécsi cég javára Scherer Ferenc és neje zombori lakosok ellen 450 kor. és járuléka erejéig 1902. évi január hó 30 án fogantatott biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi berendezés, butor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 463/7. 1903. számú végzése folytán 270 kor. 79 fill. tökéketelés, ennek 1902. évi június hó 3. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 28 kor. 50 fillérben bírólággal már megállapított költségek erejéig Zomborban adósok lakásán leendő eszközzésére **1903. évi május hó 8-ik napjának délelőtti fél 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Zomborban, 1903. április hó 18-án.

Styrum Mór.
kir. bir. végrehajtó.

1315. szám 1903.

Hirdetés.

Mely szerint Csonopla község előljárói részéről közhírré tétetik, hogy **folyó évi április hó 27-én délelőtt 9 órakor** a község házában 1 drb tenyésztőgazdálkodással ellátott bonyhádi tenyészbika nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Csonopla, 1903. évi április hó 17-én.

Deák Andor, Lengyel József,
jegyző. 2-2 bíró.

2623/1903. sz.

Pályázat.

Járek községben megüresedett és 800 korona évi fizetéssel egybekötött irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a folyamodni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi május hó 10-ig** nyujtsák be.

Főszolgabíró helyett:
Jeisel Henrik,
tb. főszolgabíró.

2-1

1082/1903. sz.

Árlejtési hirdetés.

A vármegye törvényhatósági bizottságának 888/közgy. 1901. és 2589/közgy. 1903. sz. jóváhagyó határozata folytán Kucura községében építendő kised-óvoda építési munkálatainak biztosítására a nyilvános szóbeli árlejtés Kucura község házában **1903. évi május hó 3-ik napján d. u. 2 órakor** fog megtartatni.

Ezen építkezések költségei összesen 12950 kor. 17 fillérrel vannak előirányozva, mely összegnek 10%-át vállalkozni szándékozók az árlejtés megkezdése előtt biztosítékul készpénzben vagy óvadékkul elfogadható értékpapirokban letenni tartoznak.

Azon versenyző biztosítéka, akinek a munkálatok odaítéltek a községi házipénztárban visszatartatik mindaddig, míg a felülvizsgálattól számítandó egy évi jótállási idő le nem telik és az utóvizsgálat megejtve, illetve ennek alapján a munka végleg átvéve nem lesz.

Az építési tervek és költségvetések, valamint a jóváhagyott árlejtési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kucura, 1903. évi április hó 17-én.

Szakács Sándor, Hornyák János,
jegyző. 2-1 bíró.

Artézi és mélykutak furási vállalat

községek és malmok részére. 6-3

CZEISEL J.

GAZDASÁGI GÉPMŰHELY, ÖNTÖDE

ZOMBOR, SZÉCHENYI-KÖRÜT

Elvállalok mindennemű gazdasági és lakatos munkákat, ugymint **vizvezetékek és világítási berendezéseket** és minden másnemű munkákat **szakszerűen és pontosan elkészítve.**

Mész eladás.

ZOMBORBAN, az apatini-uton 8-ik szám alatt fekvő házban levő

első beremendi * * * * *

* * * * * **mész-üzletet** átvettem

és azt a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlva, vagyok

tisztelettel

Szelmann Péter.

Eladás kicsinyben és nagyban. Olcsó árak.